Súd:	Okresný súd Trebišov
Spisová značka:	10C/63/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu:	7919205423
Dátum vydania rozhodnutia:	13. 11. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ:	JUDr. Edita Pavková
ECLI:	ECLI:SK:OSTV:2023:7919205423.15

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Trebišov sudkyňou JUDr. Editou Pavkovou v právnej veci žalobcu: A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C. D. XXX, zast.: JUDr. Ladislav Csákó, advokát, so sídlom v Rožňave, Hviezdoslavova 4, IČO: 35 544 163, proti žalovanej: Slovenská republika, v mene ktorej koná Generálna prokuratúra SR, so sídlom v Bratislave, Štúrova 2, IČO: 00 166 481, v konaní o zaplatenie 10.000 Eur s príslušenstvom, t a k t o

r o z h o d o l :

I. Žalovaná je p o v i n n á zaplatiť žalobcovi sumu 7.000,- Eur, 5% úrok z omeškania ročne zo sumy 7.000,- Eur od 04.11.2019 do zaplatenia do 3 dní od právoplatnosti rozsudku.

II. V prevyšujúcej časti žaloba sa z a m i e t a.

III. Žalobca má nárok na náhradu trov konania voči žalovanej v rozsahu 100%.

o d ô v o d n e n i e :

1. Žalobca žalobou doručenou Okresnému súdu Trebišov dňa 02.12.2019 sa domáhal náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 10.000,- Eur s ročným úrokom z omeškania vo výške 5,00% od 04.11.2019 do zaplatenia a náhrady trov konania. Žalobu odôvodnil tým, že nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci došlo k výraznému zásahu do osobnostných práv žalobcu. Poukázal na to, že uznesením vyšetrovateľa Ministerstva vnútra SR, sekcia kontroly a inšpekčnej služby, odbor inšpekčnej vyšetrovateľa SKIS MV SR pod totožným číslom dňa 15.10.2008 podľa § 199 ods. 1, ods. 2 Tr. por., bolo začaté trestné stíhanie za zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a, ods. 2 písm. a Tr. zákona v súbehu so zločinom podielnictva podľa § 231 ods. 1 písm. a, ods. 2 písm. b Tr. zákona za skutky uvedené v uznesení. Uznesením vyšetrovateľa SKIS MV SR zo dňa 2. 12. 2008, bolo podľa § 206 ods. 1 Tr. por., vznesené obvinenie E. F., B. A. C., C. C., E. B., G. H., F. F., I. C., J. D. a voči osobe žalobcu za skutky v ňom uvedenom. Vyšetrovateľ uznesením zo dňa 4.2.2009 trestnú vec, v ktorej boli obvinení, vylúčil zo spoločného konania pod ČVS: SKIS-130/IS-4-V-2008 na samostatné konanie vedené pod ČVS: SKIS-49/IS-4-V-2009. Proti uvedeným uzneseniam si žalobca uplatnil všetky zákonom poskytnuté možnosti a právne prostriedky ochrany, avšak bezúspešne.

2. Po vykonaní vyšetrovacích úkonov v prípravnom konaní, zdokumentovaní a objasnení skutkového stavu a po vyhodnotení všetkých vykonaných dôkazov prokurátor Okresnej prokuratúry v Trebišove dospel k záveru, že je potrebné, aby o vine vyššie uvedených obvinených vrátane žalobcu rozhodol súd.

3. Na základe uvedených skutočností prokurátor Okresnej prokuratúry v Trebišove podal dňa 14.5.2012 obžalobu na obvinenú E. F. a spol., pre zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. a/ Tr. zákona a iné, ktorých sa mali dopustiť konaním, ktoré prokurátor popísal v bodoch 1 až 4 obžaloby. Prokurátor v obžalobe tvrdil, že vina obvinených je preukázaná predovšetkým z dôkazov nazhromaždených v trestnom spise v prípravnom konaní, výpoveďami jednotlivých svedkov,

ako aj zo záznamu o použití technických prostriedkov. Prokurátor ďalej tvrdil, že všetci obžalovaní, konaním popísaným v jednotlivých bodoch obžaloby, porušili ustanovenie zákona č. 200/1998 Z. z., o štátnej službe colníkov v znení a doplnení niektorých ďalších zákonov, pretože podľa jeho názoru porušili služobnú disciplínu, ktorá spočíva v dôslednom plnení služobných povinností, ktoré sú ustanovené Ústavou, ústavnými zákonmi a ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi, ako aj služobnou prísahou, rozkazmi, nariadeniami a príkazmi a pokynmi nadriadených. Predmetná trestná vec obv. E. F. a spol., bola vedená na tunajšom súde pod sp. zn.: 1T/28/2012.

4. Okresný súd v Trebišove, na základe dokazovania v predmetnej trestnej veci, ale aj s prihliadnutím na predchádzajúce rozhodnutia v obdobných prípadoch, dospel k záveru, že v predmetnej trestnej veci nebola na obžalovaných podaná obžaloba dôvodne. Podľa názoru súdu nebolo žiadnym spôsobom preukázané, že by došlo k spáchaniu skutkov, ktoré boli uvedené v obžalobe a obžalovaní nespáchali svojím konaním trestné činy (ani len priestupky), pričom použite infomačno - technických prostriedkov, čo je už samo o sebe rovnako veľmi závažným zásahom do občianskych práv a slobôd každého jedinca, bolo nezákonné a tieto dôkazy svedčiace o nevine, nebolo možné vykonať. Súd ustálil, že nebol dôvod, aby sa stotožnil s názorom orgánov prokuratúry a aby uznal obžalovaných za vinných zo spáchania žalovaných trestných činov. Súd taktiež vykonal všetky potrebné úkony, ktoré mu odvolací súd nariadil v rámci došetrenia. Došetrením nebolo preukázané, že by obžalovaní spáchali skutky, ktoré boli uvedené v obžalobe prokurátora.

5. Okresný súd v Trebišove rozsudkom sp. zn. 1T/28/2012-1345 zo dňa 11.05.2017, žalobcu spod obžaloby oslobodil s poukazom na ust. § 285 písm. a/ Tr. poriadku, ktorý spôsob oslobodenia pre páchateľa je najpriaznivejší. Žalobca zdôraznil, že nebolo vykonaným dokazovaním preukázané, že by sa skutok stal, nie ešte to, že by tento skutok mal byť trestným činom a už vôbec nie, že by sa ho žalobca bol dopustil. Predmetný rozsudok nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 27. 5. 2017.

6. Žalobca tvrdil, že je zrejmé, že sa voči jeho osobe bezdôvodne vykonalo trestné stíhanie, pričom bol obvinený od 2. 12. 2008 až do 27. 5. 2017, zo spáchania takého skutku, ktorého existencia nebola preukázaná.

7. K samotnému zadržaniu žalobca uviedol, že ešte aj v súčasnosti, po toľkých rokoch, vyvoláva v ňom silné citové rozrušenie a do slova a do písmena aj slzy v očiach, hoci bol (v tom čase) príslušníkom vojensky organizovaného zboru (finančnej správy). V jeho malej rodnej obci, kde každý každého pozná a v ktorej za normálnych okolností vládne pokoj a poriadok, pri jeho zadržaní príslušníci policajného zboru uzavreli celú ulicu, pri zásahu ho traja „kukláči“ agresívne napadli a zvalili ho na zem, do blata. Stalo sa tak priamo pred očami jeho rodičov, ktorí vždy boli na neho hrdí a pred ďalšími prítomnými osobami z dediny, v počte minimálne 50 ľudí. Žalobca netušil, prečo takto konajú. Takéto konanie považuje žalobca za neadekvátne a jasnú, avšak bezdôvodnú demonštráciu sily zo strany PZ. O tejto, pre žalobcu veľmi nepríjemnej „akcii“ sa dlho rozprávalo nie len v ich dedine, ale aj v širšom okolí. Jeho prípad bol aj medializovaný. Do dnešného dňa, po 11 rokoch je možné nájsť články o zadržaní žalobcu na internetových stránkach.

8. Žalobca má za to, že uvedeným postupom orgánov činných v trestnom konaní, na základe nezákonných rozhodnutí, utrpel žalobca závažnú nemajetkovú ujmu, pretože celková doba trestného stíhania predstavovala takmer 10 rokov. Vzhľadom na všetky okolnosti prípadu, samotné konštatovanie porušenia jeho práv a právom chránených záujmov, nie je dostatočným zadosťučinením. Do života žalobcu došlo k závažnému zásahu s výraznými negatívnymi následkami na jeho súkromný, rodinný, osobný, spoločenský i pracovný život. Dlhotrvajúce trestné konanie taktiež zasiahlo do jeho občianskej bezúhonnosti, cti a vážnosti v spoločnosti. Nezákonným rozhodnutím o vznesení obvinenia, sa taktiež závažne zasiahlo do jeho osobnej slobody. Uvedenými rozhodnutiami príslušných orgánov, v značnom rozsahu bola znížená jeho česť, dôstojnosť a postavenie v spoločnosti.

9. Žalobca uviedol, že prostredníctvom právneho zástupcu, žiadosťou zo dňa 15.03.2019, požiadal žalovanú o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody - nemajetkovej ujmy vo výške 10.000,- Eur, spôsobenej pri výkone verejnej moci podľa § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov z dôvodov v nej uvedených.

10. Žalovaná ako príslušný orgán konajúci v mene štátu, preskúmala žiadosť žalobcu, a podľa § 16 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z., listom zo dňa 4.11.2019 pod č. VI/4 Gc 111/19/1000-5 oznámila, že nárok žalobcu na náhradu škody neuznáva a preto ani čiastočne ho neuspokojí. Podľa žalovanej v danom prípade neboli zistené zákonné podmienky pre uspokojenie nároku na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z., z dôvodov, ktoré uviedol vo svojej písomnej odpovedi. Žalovaná tvrdila, že na vznesenie obvinenia boli splnené všetky zákonné podmienky, rovnako tak na podanie obžaloby prokurátorom, pričom výrazná zmena dôkaznej situácie, ktorá viedla napokon k vyneseniu oslobodzujúceho rozsudku, nastala až vykonaným dokazovaním na hlavnom pojednávaní, teda po podaní obžaloby. Žalovaná taktiež poukázala na to, že k oslobodeniu všetkých obžalovaných došlo v dôsledku toho, že súd za nezákonné dôkazy označil tie, ktoré boli získané na základe príkazu iného súdu. Na záver žalovaná namietala premlčanie nárokov žalobcu. Podľa žalovanej už uplynula objektívna premlčacia lehota desať rokov od oznámenia (doručenia) uznesenia o vznesení obvinenia.

11. Žalobca s jednotlivými tvrdeniami žalovanej nesúhlasil. Podľa jeho názoru, príslušný súd v trestnom konaní vykonal všetky potrebné úkony, ktoré boli potrebné za účelom náležitého zistenia skutkového stavu veci, vykonal všetky dostupné a zákonom prípustné dôkazy a po vykonaní rozsiahleho dokazovania rozhodol správne, objektívne a hlavne zákonne, pričom svoje rozhodnutie veľmi presvedčivo aj odôvodnil. Žalovaná vo svojej odpovedi zvýraznila a narážala na „výraznú zmenu dôkaznej situácie“, avšak neuviedla žiadne konkrétne skutočnosti, alebo argumenty, ktoré by odôvodnili jej tvrdenia o akejsi zmene v trestnom konaní.

12. K námietke premlčania, ktorá bola vznesená žalovanou, žalobca citoval ust. § 19 ods. 1 zákona č. 514 /2003 Z. z., v zmysle ktorého „právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie.“ Okresný súd žalobcu spod obžaloby oslobodil rozsudkom zo dňa 11.05.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 27.05.2017. Písomné vyhotovenie rozsudku bolo doručené právnemu zástupcovi žalobcu dňa 22.06.2017. Z uvedeného je zrejmé, že až od momentu doručenia právoplatného a vykonateľného oslobodzujúceho rozsudku, žalobca sa mohol reálne dozvedieť o tom, že mu bola spôsobená škoda, že jeho nárok na náhradu škody nie je premlčaný.

13. K označeniu žalovanej v predmetnom konaní žalobca uviedol, že v žalobe ako žalovanú označil Slovenskú republiku, zastúpenú Generálnou prokuratúrou SR, pretože podľa jej názoru je nesporné, že pasívna vecná legitimácia svedčí Slovenskej republike, v mene ktorej koná GP SR v zmysle § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 514/2003 Z. z.

14. Žalobca zároveň poukázal na ust. § 3 zákona č. 514/2003 Z. z., podľa ktorého, pri náhrade spôsobenej škody sa uhrádza skutočná škoda, ušlý zisk a v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením, vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím, alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť inak. Zároveň žiadal priznať aj úrok z omeškania podľa ust. § 517 ods. 2/ Občianskeho zákonníka.

15. Žalobca uviedol, že nárok na náhradu škody si uplatnil u žalovanej riadne a včas, v zmysle ust. § 15 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z. z., ale zo strany žalovanej nebola škoda uhradená. Žalovaná túto skutočnosť oznámila žalobcovi listom zo dňa 04.11.2019 a žalobca má za to, že práve týmto dňom sa dostala žalovaná do omeškania s plnením svojho peňažného záväzku.

16. Žalobca poukázal na rozhodnutie NS SR sp. zn. 4M Cdo 15/2009 zo dňa 18. 8. 2010, na nález Ústavného súdu SR sp. zn. I. ÚS 320/2016 zo dňa 07.07.2016, v ktorom ÚS konštatoval, že ak bolo trestné stíhanie konkrétnej osoby zastavené z dôvodu, že sa skutok, pre ktorý bolo vznesené obvinenie, nestal, že skutok nie je trestným činom, resp. že skutok nespáchal obvinený, uznesenie, ktorým bolo obvinenému obvinenie vznesené a tiež aj záväzný pokyn prokurátora na vznesenie obvinenia (ak bolo obvinenie vznesené na základe pokynu prokurátora) sú vždy nezákonné, zasahujúce do základných práv jednotlivca.

17. Žalovaná sa k predmetnej žalobe vyjadrila podaním zo dňa 04.03.2020 (č.l. 45-49), v ktorom poprela nárok žalobcu.

18. Žalovaná poukázala na tú skutočnosť, že celý postup príslušných orgánov činných v trestnom konaní bol v súlade s platnou právnou úpravou upravujúcou procesný postup v trestnom konaní t. j., zákonom č. 301/2005 Z. z., Trestný poriadok v znení neskorších predpisov. Poukázala na to, že o nesprávny úradný postup nemôže ísť v konaní, ktoré je zavŕšené vydaním rozhodnutia vo veci samej. V tomto prípade prichádza do úvahy len náhrada škody titulom nezákonného rozhodnutia, ktoré by pre nezákonnosť bolo príslušným orgánom zrušené. Z obsahu žaloby je možné vyvodiť, že žalobca považuje v predmetnom konaní za nezákonné uznesenie vyšetrovateľa SKIS MV SR z 02.12.2008, ktorým bolo jemu a spol. podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku, vznesené obvinenie za zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a/, ods. 2 písm. a/ Trestného zákona a iné. Žalovaná poukázala na skutočnosť, že žalobca v žalobe nepreukázal existenciu nezákonného rozhodnutia, na základe ktorého by mu prináležal nárok na náhradu škody v zmysle zákona č. 514/2003 Z. z. Poukázala na nález Ústavného súdu Slovenskej republiky č. k. ÚS 163/2013-50, uznesenie o vznesení obvinenia nemožno automaticky považovať za nezákonné len z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní trestného činu sa neskôr z rôznych dôvodov nepotvrdila. Žalovaná zároveň poukázala aj na rozhodnutie Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Lavrechov proti Českej republike zo dňa 20.06.2013, sťažnosť č. 57404/08, v ktorom sa uvádza, že: "skutočnosť, že bol sťažovateľ oslobodený spod obžaloby, sama o sebe neznamená, že jeho trestné stíhanie bolo nezákonné alebo od začiatku inak vadné. Dôkazné prostriedky, ktoré je potrebné splniť, aby mohla byť osoba uznaná vinnou (bežne označované ako dôkaz nad rozumnú pochybnosť) sa líšia od dôkazných požiadaviek, ktoré je potrebné splniť, aby osoba mohla byť trestne stíhaná (v tomto prípade sú bežne označované ako dôvodné podozrenie, že osoba spáchala trestný čin). Z tohto dôvodu teda môžu existovať prípady dôvodného podozrenia, ktoré v súdnom konaní nevyústia v odsúdenie nad rozumnú pochybnosť."
Žalovaná tvrdila, že konštrukciu spočívajúcu v tom, že nezákonným je uznesenie o vznesení obvinenia s poukazom na to, že stíhanie obvineného bolo zastavené alebo obžalovaný bol spod obžaloby oslobodený a vzhľadom na zastavenie alebo oslobodenie je uznesenie o vznesení obvinenia nezákonným rozhodnutím, nie je možné akceptovať a to najmä s prihliadnutím na to, že takáto konštrukcia nemá oporu v žiadnom ustanovení zákona č. 514/2003 Z. z. Absencia právnej úpravy tejto konštrukcie tzv. nezákonného rozhodnutia - uznesenia o vznesení obvinenia v normatívnom texte nemá za následok medzeru v právnom poriadku Slovenskej republiky, ale je vyjadrením vôle normotvorcu takúto konštrukciu ani neuzákoniť. Prípadné rozhodnutie súdu, ktoré by legitimizovalo takúto konštrukciu nezákonného rozhodnutia by bolo v rozpore so všetkými zásadami trestného práva účinného na území Slovenskej republiky.

19. Žalovaná poukázala aj na odôvodnenie rozsudku Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 30. júla 2008 sp. zn. Cdo 201/2007, v ktorom sa konštatuje, že: "...nejde o neoprávnený zásah do osobnosti fyzickej osoby vtedy, ak je proti nej v súlade so zákonnými podmienkami vznesené obvinenie z trestného činu a aj ďalšie úkony orgánov činných v trestnom konaní zasahujúce do práv tejto fyzickej osoby sú vykonávané v medziach zákona, na tom nič nemení ani v prípade, ak by neskôr prípadne aj došlo k zastaveniu trestného stíhania voči tejto fyzickej osobe alebo k jej prepusteniu z väzby alebo aj k oslobodeniu spod obžaloby". Žalovaná zastáva názor, že výrazná zmena dôkaznej situácie, ktorá viedla k vyneseniu oslobodzujúceho rozsudku, nastala až vykonaným dokazovaním na hlavnom pojednávaní, t. j. po podaní obžaloby. K oslobodeniu spod obžaloby došlo v dôsledku toho, že súd za nezákonné dôkazy označil tie, ktoré boli získané na základe príkazu iného súdu. V danej veci nie je splnená základná podmienka úspešného uplatnenia náhrady škody a to existencia nezákonného rozhodnutia. Vzhľadom k tomu neexistuje právny titul pre priznanie náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z. z.

20. K nemajetkovej ujme žalovaná uviedla, že žalobca si uplatňuje nárok na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 10 000.- Eur, ktorá mu bola spôsobená nezákonným rozhodnutím. Žalovaná spochybnila dôvodnosť žalovanej nemajetkovej ujmy a jej výšku. Škoda, ktorá vznikla medializáciou prípadu, nie je spôsobená nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci. Žalobca v tomto prípade, podľa žalovanej, nepreukázal vznik škody titulom nemajetkovej ujmy v požadovanej výške. Žalobca v žalobe poukázal iba vo všeobecnosti na to, že trestné stíhanie nepriaznivo zasiahlo do jeho dôstojnosti, cti, dobrej povesti, súkromia, do osobného, rodinného a profesijného života. Argumentácia, že trestné stíhanie trvalo cca 10 rokov od údajného spáchania skutku, je irelevantná, pretože časový aspekt začatia trestného stíhania nemôže mať vplyv na výšku náhrady škody. Výšku

požadovanej nemajetkovej ujmy žalobca odôvodňoval pocitmi beznádeje, zhoršenými vzťahmi žalobcu s jeho známymi. Žalovaná uviedla, že náhrada nemajetkovej ujmy vzniknutej v dôsledku vedenia trestného konania je možná iba výnimočne, tak ako to má na mysli § 17 ods. 1, 2 zákona č. 514/2003 Z. z. Výška nemajetkovej ujmy navyše musí byť primeraná, čo má zodpovedať výške podľa § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z. z., v spojení s § 5 až 7 zákona č. 215/2006 Z. z., o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi, ktorý ustanovuje za smrť odškodnenie vo výške päťdesiatnásobku minimálnej mzdy a za znásilnenie napríklad vo výške desaťnásobku minimálnej mzdy. Suma uplatňovaná žalobcom predstavuje cca tridsaťsedemnásobok minimálnej mzdy platnej v roku 2008, keď bolo vznesené obvinenie a približne dvadsaťtrinásobok minimálnej mzdy platnej v roku 2017, keď bol žalobca oslobodený spod obžaloby. Uvedené skutočnosti by podľa názoru žalovanej mohli mať pochybnosti odôvodňovať nepriznanie náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch, resp. minimálne podstatné zníženie výšky uplatnenej nemajetkovej ujmy. Žalovaná v danej veci zároveň zdôraznila, že možnosť peňažnej kompenzácie vzniknutej nemajetkovej ujmy je podmienená existenciou takého zásahu s takými dôsledkami, pri ktorých nepostačuje iná forma satisfakcie. Náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch teda nastupuje až v prípade, kedy nepostačuje iná (nepeňažná) forma náhrady, pričom dôkazné bremeno v tomto smere zaťažuje žalobcu.

21. K úrokom z omeškania žalovaná uviedla, že žalobca si okrem iného uplatnil aj právo na úroky z omeškania vo výške 5% ročne od 04.11.2019 do zaplatenia. V konaniach o náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch skutočnosť, či žalobcovi ako poškodenému bude priznaná náhrada v peniazoch a v akej výške, závisí od rozhodnutia (posúdenia súdu), pričom rozsudok o priznaní náhrady nemajetkovej ujmy má konštitutívny charakter. Omeškanie žalovanej tak v tomto prípade nemohlo vzniknúť predtým, než samotná povinnosť poskytnúť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch. Omeškanie tak vzniká až po uplynutí lehoty na plnenie vyplývajúcej z rozhodnutia vo veci samej. V tejto súvislosti žalovaná poukázala aj na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo 185/2011 zo dňa 14.03.2013, v ktorom súd uviedol, že: "Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudkom z 24.06.1998 sp. zn. 1Co/15/97, ktorý bol uverejnený v zbierke stanovísk Najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov SR, zošit 3, por. č. 45/2000, už judikoval, že povinnosť zaplatiť náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch vzniká na základe rozhodnutia, v ktorom je určená doba plnenia a až uplynutím takto určenej lehoty splnenia sa dlžník dostáva do omeškania."

22. Žalovaná vzniesla námietku premlčania. Má za to, že v danom prípade uplynula objektívna premlčacia lehota desať rokov od oznámenia (doručenia) uznesenia o vznesení obvinenia, ktorého nezákonnosť žalobca tvrdí. Má za to, že nárok bol premlčaný už v čase pred podaním žiadosti Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody.

23. Žalobca podaním zo dňa 27.03.2020 (č.l. 56-58) sa vyjadril k vyjadreniu žalovanej, v ktorom uviedol, že na žalobe a na tvrdeniach uvádzaných v žalobe trvá v celom rozsahu. S námietkami a tvrdeniami žalovanej nesúhlasil.

24. Žalobca uviedol, že žalovaná v úvode svojho vyjadrenia poukázala na všeobecné zákonné podmienky v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z., pri splnení ktorých štát zodpovedá za škodu spôsobenú orgánom štátu. Podľa názoru žalovanej v danom prípade všetky podmienky pre úspešné uplatnenie nároku nie sú splnené a namieta najmä tú skutočnosť, že v podanej žalobe žalobca nepreukázal existenciu nezákonného rozhodnutia a preto neexistuje právny titul pre priznanie náhrady škody podľa vyššie označeného zákona. Svoj názor opiera okrem iného o prechádzajúce súdne rozhodnutia, ktoré podľa názoru žalobcu, v danom prípade nemajú podstatnú právnu relevanciu, vzhľadom aj na tú skutočnosť, že u nás platí kontinentálny a nie anglosaský typ práva, teda prechádzajúce rozhodnutia súdov v iných veciach nie sú pre konajúci súd záväzné, aj keby boli vydané hoci aj v identickej veci. Aj keby boli zohľadnené žalovanou označené judikáty, z ich obsahu je možné dospieť k záveru, že tieto rozhodnutia nevylučujú uznesenie o vznesení obvinenia ako nezákonné rozhodnutie. Citované rozhodnutia v podstate iba konštatujú, že nie každé uznesenie o vznesení obvinenia je možné automaticky považovať za nezákonné rozhodnutie len z dôvodu, že v čase jeho vydania existujúca pravdepodobnosť o spáchaní trestného činu sa neskôr z rôznych dôvodov nepotvrdila. Podľa názoru žalovanej, konštrukcia uznesenia o vznesení obvinenia, ako nezákonného rozhodnutia, nie je možné akceptovať najmä z toho dôvodu, že takáto konštrukcia nemá oporu v žiadnom ustanovení zákona č. 514/2003 Z.z.. S týmto názorom žalobca zásadne nesúhlasil, považoval argumentáciu žalovanej za účelovú s cieľom zbaviť sa svojej zodpovednosti za to, že spolu s ďalšími obžalovanými bol žalobca

bezdôvodne a nezákonne obžalovaný za skutok, ktorý nikdy nespáchal, o čom svedčí aj oslobodzujúci rozsudok Okresného súdu Trebišov zo dňa 11.05.2017. To, že uznesenie o vznesení obvinenia nie je výslovne uvedené v zákone č. 514/2003 Z.z., ako nezákonné rozhodnutie, ešte samo o sebe neznamená, že po splnení podmienok stanovených v citovanej právne norme nemôže predstavovať právny titul pre priznanie náhrady škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z.. Pojem nezákonnosti rozhodnutia v citovanom zákone nie je explicitne definovaný okrem iného aj preto, lebo nezákonnosť rozhodnutia môže byť tak rozmanitá, že jeho zovšeobecnené vyjadrenie v definícií, ako aj zovšeobecňujúci popis naráža na neprekonateľné prekážky. Napriek absencie jeho zákonnej definície, nezákonné rozhodnutie je možné vo všeobecnosti charakterizovať ako rozhodnutie orgánu verejnej moci, ktoré je v rozpore s právnym poriadkom Slovenskej republiky, alebo záväzkami Slovenskej republiky, vyplývajúcimi z platnej medzinárodnej zmluvy, ktorou je Slovenská republika viazaná (viď. uznesenie Najvyššieho súdu SR z 20.03.2012 sp. zn. 7 Cdo 27/2011).

25. Žalobca uviedol, že otázka nezákonnosti rozhodnutia sa posudzuje vždy so zreteľom na okolnosti konkrétneho prípadu. Podľa jeho presvedčenia v predmetnom spore je evidentné, že uznesenie vyšetrovateľa SKIS MV SR z 2.12.2008 o vznesení obvinenia spĺňa všetky zákonom stanovené podmienky nezákonného rozhodnutia. V tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky z 28.06.1993 sp. zn. 1 Cdo 53/93 publikovaný pod č. 70 v Zbierke rozhodnutí a stanovísk súdov Slovenskej republiky ročník 1994, uznesenie Najvyššieho súdu SR z 18.10.2010 sp. zn. 4 MCdo 15/2009, publikovaný pod č. 37 v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR ročník 2/2014. Opätovne poukázal na rozsudok Okresného súdu Trebišov zo dňa 11.05.2017 sp. zn. 1T/28/2012, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 27.05.2017, ktorým ho spod obžaloby oslobodil.

26. Žalobca poukázal na to, že pokiaľ žalovaná spochybňuje dôvodnosť nároku na náhradu nemajetkovej ujmy, s jeho názorom a tvrdeniami nesúhlasí. Má za to, že vznik škody titulom nemajetkovej ujmy preukázal. Žalobca tvrdil, že je nepochybné, že každé trestné stíhanie negatívne ovplyvňuje spoločenský, pracovný a osobný život obžalovaného, a to bez ohľadu na jeho výsledok, teda aj je spôsobilé bez ďalšieho vyvolať vznik nemajetkovej ujmy najmä v takom prípade, ak sa preukáže, že bolo od začiatku nezákonné. Napriek tomu, že na každého obvineného (obžalovaného) do okamihu právoplatnosti rozhodnutia sa prihliada ako na nevinného, už samotný fakt trestného stíhania a všetky s nimi súvisiace okolnosti sú záťažou pre každého jednotlivca, nie to ešte v tak dlhej dobe, ako v danom prípade. Ide o zodpovednosť absolútne objektívnu a za výsledok trestného konania vo veci samej, čím je založená zodpovednosť štátu, resp. žalovanej za škodu obvineného spôsobenú uznesením o vznesení obvinenia.

27. Skutočnosť, že dlhotrvajúce trestné konanie negatívne zasahuje do osobnej sféry každého jednotlivca, žalobca poukázal na Uznesenie NS ČR sp. zn. 30 Cdo/3007/2010 z 31.08.2011, v ktorom najvyšší súd dospel okrem iného k záveru, že: „náhrada nemajetkovej ujmy má slúžiť na kompenzáciu stavu neistoty, do ktorej bol poškodený v dôsledku neprimerane dlho vedeného konania uvrhnutý a v ktorej bol udržiavaný. Ide teda o psychickú kategóriu, ktorej hĺbka a rozsah sú ako rozhodné skutočnosti náročne preukázateľné, aj preto by bolo nadbytočné zisťovať ich prostredníctvom výsluchu účastníka (R 58/2011) alebo psychologickými, alebo psychiatrickými posudkami.“

28. K žiadanej výške nemajetkovej ujmy uviedol, že na jednej strane je pravda, že v zmysle ust. § 17 ods. 4 zákona č. 514/2003 Z.z., výška priznanej náhrady nemajetkovej ujmy nemôže byť vyššia ako výška náhrady poskytovaná osobám poškodenými násilnými trestnými činmi podľa osobitného predpisu, ktorým je zákon č. 215/2006 Z.z., o odškodňovaní osôb poškodených násilnými trestnými činmi. Na druhej strane dodal, že ním uplatnená výška nepresahuje zákonom stanovený limit, ktorý upravuje § 6 zákona č. 215/2006 Z.z.. V zmysle tohto ustanovenia „celková suma odškodnenia poskytovaná podľa tohto zákona nesmie presiahnuť päťdesiatnásobok minimálnej mzdy“. Uplatňovaná suma predstavuje približne sedemnásťnásobok minimálnej mzdy platnej v roku 2020 a približne dvadsaťtrinásobok minimálnej mzdy platnej v roku 2017, kedy bol žalobca právoplatne oslobodený spod obžaloby. Z uvedených skutočností vyplýva, že žalobcom uplatňovaná suma nepresahuje zákonom stanovenú maximálnu výšku. Uplatňovaná výška nemajetkovej ujmy je primeraná a opodstatnená.

29. Žalobca sa nestotožnil s názorom žalovanej ohľadom úrokov z omeškania, resp. momentom vzniku omeškania s peňažným plnením zo strany žalovanej. Zaplatenia úrokov z omeškania sa môže domáhať odo dňa doručenia žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody žalovanej, pričom

žalobca v tejto žiadosti zaplatenie úrokov z omeškania nežiadal. Očakával kladné vybavenie žiadosti zo strany žalovanej. Odmietnutie žiadosti, žalovaná oznámila listom zo dňa 04.11.2019, preto žalobca má za to, že omeškanie s plnením peňažného záväzku vzniklo práve týmto dňom, kedy sa reálne dozvedel o tom, že žalovaná nie je ochotná uhradiť žalobcovi uplatnený peňažný nárok, ani len sčasti.

30. K námietke premlčania, ktorá bola vznesená žalovanou, žalobca poukázal na ust. § 19 ods. 1 zákona č. 514 /2003 Z. z., v zmysle ktorého „právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie.“ Žalobca tvrdí, že z predložených listinných dôkazov vyplýva, že Okresný súd Trebišov ho spod obžaloby oslobodil rozsudkom zo dňa 11.05.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť dňa 27.05.2017. Z uvedeného je zrejmé, že od momentu doručenia právoplatného oslobodzujúceho rozsudku, sa mohol reálne dozvedieť o tom, že mu bola spôsobená škoda, že kto za túto škodu zodpovedá. Žalobca tvrdí, že nárok na náhradu škody nie je premlčaný a preto námietku žalovanej považuje za nedôvodnú a irelevantnú.

31. Žalovaná k replike žalobcu sa vyjadrila písomne podaním zo dňa 23.04.2020 (č.l. 61), z ktorého vyplýva, že žalobca neuviedol relevantné skutočnosti, ktoré by žalovanú viedli k zmene argumentov obsiahnutých vo vyjadrení sp. zn. 2 Pc/5/20/8811-3 zo dňa 04.03.2020, preto trvá na uvedených skutočnostiach a prednesenej argumentácii. K námietke premlčania opätovne poukázala na to, že v danom prípade uplynula objektívna 10 ročná premlčacia lehota, ktorá začala plynúť odo dňa oznámenia / doručenia/ nezákonného rozhodnutia, t. j. uznesenia vyšetrovateľa SKIS MV SR z 02.12.2008 o vznesení obvinenia spolu s rozhodnutím Špecializovaného trestného súdu Pezinok, ktorým bol žalobca tým istým dňom s ďalšími obvinenými vzatý do väzby. Žalovaná naďalej považovala žalobu za nedôvodnú.

32. Okresný súd Trebišov rozsudkom sp. zn. 10C/63/2019-86 zo dňa 10.09.2021 rozhodol v tomto znení: „I. Žaloba sa z a m i e t a. II. Žalovaný má n á r o k na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 100%“.

33. Proti predmetnému rozsudku podal žalobca v zákonnej lehote odvolanie z odvolacích dôvodov podľa § 365 ods. 1 písm. b), e), f) a h) CSP. Predovšetkým namietal, že rozhodnutie nebolo náležite odôvodnené, súd nezohľadnil všetky okolnosti daného prípadu a najmä nespornú okolnosť, že skoro 10 rokov bol nezákonne obvinený za skutok, ktorý nikdy nespáchal a navyše vykonaným dokazovaním v trestnom konaní nebolo preukázané ani len to, že by sa bol stal skutok, ktorý mu bol kladený za vinu a nie to, že by tento skutok mal byť trestným činom. O týchto skutočnostiach sa súd vo svojom rozhodnutí vôbec nezmieňuje. Zdôraznil, že už samotný fakt trestného stíhania a s ním súvisiace okolnosti sú záťažou pre každého jednotlivca, nie to ešte v tak dlhej dobe ako v jeho prípade v súvislosti s dlho trvajúcim trestným konaním a jeho negatívnymi následkami v osobnej sfére každého jednotlivca. Na podporu svojich tvrdení poukázal aj na uznesenie NS ČR sp. zn. 30Cdo/3007/2010, v ktorom súd dospel k záveru, že „náhrada nemajetkovej ujmy má slúžiť na kompenzáciu stavu neistoty, do ktorej bol poškodený v dôsledku neprimerane dlho vedeného trestného konania uvrhnutý a v ktorej bol udržiavaný. Ide o psychickú kategóriu, ktorej hĺbka a rozsah sú ako rozhodné skutočnosti náročne preukázateľné, aj preto by bolo nadbytočné zisťovať ich prostredníctvom výsluchu účastníka (R 58/2011) alebo psychologickými alebo psychiatrickými posudkami“. Podobne Ústavný súd SR v náleze sp.zn. I.ÚS 320/2016 konštatoval, že pokiaľ trestné stíhanie osoby bolo zastavené z dôvodu, že skutok sa nestal alebo nie je trestným činom a pod., ide vždy o nezákonné rozhodnutie zasahujúce do základných práv jednotlivca a štát sa nemôže zbaviť zodpovednosti za postup orgánov, ktorými bolo zasiahnuté do základných práv občana. Preto vyjadril názor, že odôvodnenie rozsudku nie je možné považovať za riadne odôvodnené, najmä s poukazom na § 220 ods. 2 CSP, pričom súd musí dbať na to, aby odôvodnenie rozsudku bolo presvedčivé, avšak v danom prípade tak tomu nebolo. Považoval preto napadnutý rozsudok za nepreskúmateľný, čo zakladá odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP. K odvolaciemu dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP mal za to, že súd vykonané dôkazy nevyhodnotil správne a z týchto nevyvodil správne skutkové (ani právne) závery. Jeho trestné stíhanie trvalo necelých 10 rokov, počas ktorých bol vystavený každodennému stresu a ťažkostiam a najmä však značnej neistote z dôvodu hrozby nepodmienečného odsúdenia na trest odňatia slobody s hornou hranicou trestnej sadzby až 10 rokov. Predmetný zásah mal negatívne následky na jeho rodinný život, k čomu sa vyjadril nielen písomne, ale aj na pojednávaní. Súd nesprávne vyhodnotil jeho svedeckú

výpoveď, pretože iba okolnosť, že deti zostali s ním po rozvode manželstva ešte neznamená, že nevznikli negatívne následky v ich rodinných vzťahoch. Taktiež je pravda, že z dôvodu začatia trestného stíhania vznikli aj finančné problémy, pretože s celou rodinou sa dostali do ťažkej sociálnej situácie, čo bolo vyvolané aj tým, že bývali v malej obci, kde každý každého pozná a preto otázka trestného stíhania jeho osoby neostala pred nikým utajená. Aj v dôsledku toho sa vzťahy s jeho bývalou manželkou čím viac ďalej narušili, dochádzalo k hádkam a v dôsledku toho sa jeden druhému úplne aj odcudzili. Namietal, že súd náležite nezohľadnil ani príčinnú súvislosť medzi uvedenými negatívnymi následkami v jeho rodinnom živote, ktoré prichádzali práve po začatí trestného stíhania. Vyslovil presvedčenie o tom, že nebyť vymyslenej kauzy o spáchaní trestného činu, ktoré v konečnom dôsledku bolo nezákonné, tak by ani nevznikli finančné problémy v rodine, vzťah s manželkou by sa nenarušil do takej miery, že by to mohlo mať za následok rozvod manželstva. Preto bolo aj logické, že po rozvode vyhľadával aj odbornú pomoc, obrátil sa na známych aspoň tých, ktorí s ním neprestali komunikovať, najmä na jeho mamu, aby sa nedostal do úplnej depresie. Z bodu 62. odôvodnenia rozsudku vyplýva akási výčitka vo vzťahu k jeho svedeckej výpovedi, ktorá podľa názoru súdu bola veľmi všeobecná, neurčitá a preto podľa súdu takéto vyjadrenie nemožno hodnotiť ako dôkaz o vzniku nemajetkovej ujmy. Okrem toho pozornosti súdu ušlo to, že kauza bola medializovaná, o čom predložil aj konkrétny dôkaz - článok na internetovej stránke, ktorý je do dnešného dňa verejne dostupný. Tiež išlo o trestné stíhanie spojené aj s použitím informačno-technických prostriedkov, ako aj operatívno-pátracej činnosti, čo takisto bolo potrebné hodnotiť ako veľmi významný zásah do jeho osobnostných práv. Mal za to, že súd nesprávne vyhodnotil jeho politickú aktivitu v komunálnych voľbách, v ktorých síce bol zvolený do funkcie poslanca obecného zastupiteľstva, avšak táto skutočnosť sama o sebe neznamená, že by mu nevznikla nemajetková ujma v iných oblastiach jeho života. Rozhodne nesúhlasil s názorom súdu, že trestné stíhanie nemalo žiaden negatívny vzťah na jeho život a v tomto smere považoval rozhodnutie za arbitrárne. Bol toho názoru, že súd bez bližšieho odôvodnenia svojvoľne odmietol výsluch navrhovaných svedkov - jeho detí, ktorých navrhol vypočuť najmä za účelom objasnenia rodinného prostredia, v akom sa rodina v rozhodnom období nachádzala a k jeho psychickému stavu. Išlo pritom o dôkazy, ktoré mali byť vykonané za účelom objektívneho ustálenia skutkového stavu veci. Súd mal v prvom rade označené dôkazy vykonať a umožniť výsluch navrhovaných svedkov a až po ich výsluchu mohol vyhodnotiť, či týmto dôkazom pripisuje nejakú dôkaznú silu alebo nie. Nešlo súčasne ani o dôkazy, ktorých vykonanie by bolo nehospodárne a mal teda za to, že súd nevykonal navrhnuté dôkazy, ktoré však boli potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, čím bol tiež daný odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. e) CSP. Pokiaľ súčasne napriek uvedeným odvolacím argumentom, ako aj skutočnostiam, ktoré boli uvedené v priebehu konania dospel k nedôvodnosti jeho žaloby, vec nesprávne právne posúdil a bol tak naplnený odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP. Okrem toho mal za to, že súd nerozhodol správne ani o trovách konania, pokiaľ mal aj súd za to, že žaloba nebola dôvodná, pretože v takom prípade pri trovách konania sa mal riadiť a uplatniť § 257 CSP. Navrhol preto odvolaciemu súdu zmeniť rozsudok tak, že odvolací súd žalobe v celom rozsahu vyhovie, alternatívne zrušiť a vec vrátiť na ďalšie konanie a nové rozhodnutie súdu prvej inštancie.

34. Žalovaná sa k podanému odvolaniu nevyjadrila.

35. Krajský súd v Košiciach uznesením sp. zn. 5Co/49/2022 zo dňa 02.02.2023 zrušil rozsudok a vrátil vec súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie. V bode 37. uznesenia uviedol, že po vrátení veci bude úlohou súdu opätovne posúdiť žalobou uplatnený nárok, za ktorým účelom vo veci nariadi pojednávanie. Súd sa zameria na posúdenie opodstatnenosti žalobou uplatneného nároku z hľadiska požadovanej výšky uplatnenej náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch. V bode 41. zdôraznil, že v neposlednom rade súd pri určení výšky uplatneného nároku má prihliadať tiež na vy´s˘ku na ´hrady prizna´vanu´ vnu´tros˘ta´tnymi su´dmi v porovnateľných prípadoch (porovnaj napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 6Cdo/37/2012).

36. Podľa § 391 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“), ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie je viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

37. Súd opätovne vec prejednal zohľadňujúc závery rozhodnutia a právny názor odvolacieho súdu a vo veci opätovne rozhodol.

38. V prvom rade sa súd zaoberal vznesenou námietkou premlčania.

39. Podľa § 19 ods. 1 ZoZzŠ, právo na náhradu škody sa premlčí za tri roky odo dňa, keď sa poškodený dozvedel o škode. Ak je podmienkou uplatnenia práva na náhradu škody zrušenie alebo zmena právoplatného rozhodnutia, plynie premlčacia lehota odo dňa doručenia (oznámenia) rozhodnutia, ktorým bolo zmenené alebo zrušené právoplatné rozhodnutie.

40. Podľa § 19 ods. 2 ZoZzŠ, najneskôr sa právo na náhradu škody premlčí za desať rokov odo dňa, keď bolo poškodenému doručené (oznámené) rozhodnutie, ktorým mu bola spôsobená škoda; to neplatí, ak ide o škodu na zdraví alebo škodu spôsobenú rozhodnutím podľa § 7 a 8.

41. Podľa § 19 ods. 3 ZoZzŠ, lehota neplynie počas predbežného prerokovania nároku podľa § 15 odo dňa podania žiadosti do skončenia prerokovania, najdlhšie však počas šiestich mesiacov.

42. Podľa § 3 ods. 1 OZ, výkon práv a povinností vyplývajúcich z občianskoprávnych vzťahov nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do práv a oprávnených záujmov iných a nesmie byť v rozpore s dobrými mravmi.

43. Objektívna premlčacia doba, podľa úvahy žalovanej, začala plynúť od oznámenia uznesenia o vznesení obvinenia, t.j. od 02.12.2008. Objektívna 10 ročná premlčacia doba uplynula dňa 02.12.2018. Trestné konanie bolo skončené oslobodzujúcim rozsudkom sp. zn. 1T/28/2012-1345 zo dňa 11.05.2017, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť dňa 27.05.2017. Od právoplatnosti oslobodzujúceho rozsudku začala žalobcovi plynúť 3 ročná subjektívna premlčacia doba. Nakoľko subjektívna premlčacia doba plynie počas objektívnej a uplynutím objektívnej uplynie aj subjektívna, premlčacia doba uplynula dňom uplynutia objektívnej premlčacej doby, t.j. 02.12.2018. V súvislosti s povinnosťou žalobcu uplatniť si svoj nárok najprv u žalovanej podľa § 19 ods. 3 ZoZzŠ, časový úsek od podania žiadosti až po rozhodnutie o žiadosti, premlčacia doba neplynie, resp. neplynie po dobu najviac 6 mesiacov. Žalobca podal žiadosť o predbežné prerokovanie jeho nároku u žalovanej dňa 15.8.2019 (t.j. viac než 2 roky po uplynutí premlčacej doby). Žalovaná napokon nevyhovela nároku žalobcu o čom ho upovedomila listom zo dňa 14.10.2019, pričom jedným z dôvodov bolo premlčanie nároku. Žaloba v danej veci bola tunajšiemu súdu doručená až dňa 20.11.2019.

44. Ak by sa súd stotožnil s myšlienkovým konštruktom žalovanej, potom by bol nárok žalobcu o náhradu nemajetkovej ujmy spôsobený začatím a vedením trestného stíhania premlčaný.

45. Pokiaľ ide o nárok žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej začatím a vedením trestného stíhania voči jeho osobe v celkovej výške 10.000,- Eur, súd má za to, že vo vzťahu k právu na odškodnenie nemajetkovej ujmy plynie všeobecná 3 ročná premlčacia doba podľa Občianskeho zákonníka a nie osobitná doba podľa zák. č. 514/2003 Z.z., ktorá sa vzťahuje len na škodu majetkového charakteru. Zákon č. 514/2003 Z.z., je totiž vo vzťahu k Občianskemu zákonníku zákonom osobitným, preto pokiaľ neobsahuje vlastnú úpravu, právne vzťahy sa riadia Občianskym zákonníkom (25 cit. zákona). Keďže tento zákon neupravuje otázku premlčania nároku na náhradu nemajetkovej ujmy (v ust. § 19 cit. zákona zákon upravuje premlčanie práva na náhradu škody), bolo potrebné námietku premlčania posúdiť podľa ust. § 101 Občianskeho zákonníka, a to čo do dĺžky premlčacej doby i čo do podmienok začatia jej plynutia (napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu ČR sp. zn. 30 Cdo 1291/2017 z 30.10.2017, rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 3 Cdo 191/2017 z 21.6.2018).

46. Podľa všeobecnej (vo vzťahu k zákonu č. 514/2003 Z.z.) právnej úpravy Občianskeho zákonníka (§ 101) premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz. Súd dospel k záveru, že nárok na náhradu nemajetkovej ujmy sa premlčuje vo všeobecnej trojročnej premlčacej dobe podľa § 101 Občianskeho zákonníka; premlčacia doba začala plynúť nasledujúcim dňom po dni, kedy došlo k neoprávnenému zásahu do osobnostných práv žalobcu; rozsudkom Okresného súdu Trebišov zo dňa 11.05.2017, sp. zn.: 1T/28/2012 (právoplatným 27.05.2017), ktorým bol žalobca spod obžaloby oslobodený; nasledujúci deň po nadobudnutí právoplatnosti tohto rozsudku, t.j. 28.05.2017 začala plynúť trojročná premlčacia doba, ktorá by uplynula najneskôr 28.05.2020. Žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody zo dňa 15.03.2019 bola žalovanej doručená pred uplynutím premlčacej doby, ktorá listom zo dňa 04.11.2019 doručeným pr. zást. žalobcu dňa 08.11.2019, nároky žalobcu neuznala. V časovom období počas predbežného prerokovania nároku (od 15.03.2019 do 08.11.2019) lehota neplynula, čo malo za následok jej predĺženie. Žaloba bola súdu doručená dňa

02.12.2019, teda pred uplynutím premlčacej doby, preto žalovanou vznesenú námietku premlčania, súd vyhodnotil ako nedôvodnú.

47. Po zrušení rozsudku právny zástupca žalobcu žiadal vykonať dôkaz výsluchom svedkov.

48. Nárok žalobcu o náhradu nemajetkovej ujmy bol uplatnený v súlade s ustanovením zákona č. 514/2003 Z. z., účinného v čase vznesenia obvinenia. Žalovaná má pasívnu legitimáciu v tomto konaní.

49. Podľa ustanovenia § 2 zákona č. 514/2003 Z. z., účinného v čase vznesenia obvinenia, na účely tohto zákona a) výkon verejnej moci je rozhodovanie a úradný postup orgánov verejnej moci o právach, právom chránených záujmoch a povinnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, b) orgán verejnej moci je 1. štátny orgán, 2. orgán územnej samosprávy, verejnoprávna inštitúcia, orgán záujmovej samosprávy, fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorým zákon zveril výkon verejnej moci. Podľa ustanovenia § 3 ods. 1 písm. a) a ods. 2 citovaného zákona štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti toho zákona, pri výkone verejnej moci nezákonným rozhodnutím. Zodpovednosti podľa odseku 1 sa nemožno zbaviť.

50. Ak nemožno príslušný orgán určiť podľa odseku 1, koná v mene štátu Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky. Podľa ustanovenia § 4 ods. 1 a 2 citovaného zákona vo veci náhrady škody, ktorá bola spôsobená orgánom verejnej moci podľa § 3 ods. 1, koná v mene štátu a) Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, ak1. škoda vznikla v občianskom súdnom konaní alebo v trestnom konaní a ak tento zákon neustanovuje inak, 2. škodu spôsobil notár pri výkone verejnej moci1, 3. škodu spôsobil súdny exekútor pri výkone exekučnej činnosti vykonávanej z poverenia súdu podľa osobitného predpisu2, b) Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, ak v trestnom konaní škodu spôsobil vyšetrovateľ alebo poverený orgán Policajného zboru, alebo poverený príslušník Policajného zboru3 f) Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, ak škodu spôsobil štátny orgán podľa osobitného predpisu v občianskom súdnom konaní, v trestnom konaní alebo správnom konaní. Podľa ust. § 4 ods. 3 vyššie cit. zákona, ak bol nárok na náhradu škody uplatnený na orgáne, ktorý nie je príslušný vo veci konať podľa odsekov 1 a 2 je tento orgán povinný bezodkladne postúpiť žiadosť (§ 15) príslušnému orgánu a upovedomiť o tom žiadateľa.

51. Podľa ustanovenia § 5 ods. 1 citovaného zákona, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím má účastník konania, ktorému vznikla škoda v dôsledku rozhodnutia vydaného v tomto konaní. Podľa ustanovenia § 6 odsek 1 citovaného zákona, ak tento zákon neustanovuje inak, právo na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím možno uplatniť iba vtedy, ak právoplatné rozhodnutie, ktorým bola škoda spôsobená, bolo zrušené alebo zmenené pre nezákonnosť príslušným orgánom. Súd, ktorý rozhoduje o náhrade škody, je viazaný rozhodnutím tohto orgánu. Podľa ustanovenia § 6 odsek 2 citovaného zákona, právo podľa odseku 1 možno priznať iba vtedy, ak poškodený podal proti nezákonnému rozhodnutiu riadny opravný prostriedok podľa osobitných predpisov. Splnenie tejto podmienky sa nevyžaduje, ak ide o prípady hodné osobitného zreteľa.

52. Podľa ustanovenia § 15 ods. 1 a 2 citovaného zákona, nárok na náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím, nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe, ako aj nárok na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je potrebné vopred predbežne prerokovať na základe písomnej žiadosti poškodeného o predbežné prerokovanie nároku (ďalej len „žiadosť“) s príslušným orgánom podľa § 4 a 11. Ak bola žiadosť podaná na nepríslušnom orgáne, je tento orgán povinný bezodkladne ju postúpiť príslušnému orgánu a upovedomiť o tom poškodeného. Účinky podania žiadosti zostávajú zachované.

53. Podľa ustanovenia § 16 ods. 1 citovaného zákona ak príslušný orgán neuspokojí nárok na náhradu škody alebo jeho časť do šiestich mesiacov odo dňa prijatia žiadosti, môže sa poškodený domáhať uspokojenia nároku alebo jeho neuspokojenej časti na súde.

54. Podľa ustanovenia § 17 ods. 1 citovaného zákona uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

55. Podľa ustanovenia § 18 ods. 1 citovaného zákona náhrada škody zahŕňa aj náhradu trov konania, ktoré poškodenému vznikli v konaní, v ktorom bolo vydané nezákonné rozhodnutie alebo rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutie o väzbe, zatknutí a inom pozbavení osobnej slobody alebo vykonané zadržanie a v konaní, v ktorom bolo rozhodnutie zrušené alebo bolo trestné stíhanie zastavené, alebo v ktorom bola vec postúpená inému orgánu.

56. Vo vzťahu k pasívnej legitimácii žalovanej súd poukazuje na judikovaný názor Najvyššieho súdu SR, ktorý vo svojom rozhodnutí sp. zn. 6Cdo/149/2011 zo dňa 26.09.2019 konštatuje, že za Slovenskú republiku, titulom zodpovednosti štátu môže v tomto spore konať len jeden štátny orgán. V prípade, ak išlo o trestné stíhanie na podklade obžaloby podanej prokurátorom, ktoré sa skončilo oslobodením žalobcu spod obžaloby, prichádzali by do úvahy dva orgány verejnej moci, ktoré by mohli v tomto prípade niesť zodpovednosť za škodu, ktorá žalobcovi vznikla. Tým prvým je ministerstvo vnútra a tým druhým je generálna prokuratúra. Z hľadiska určenia, ktorý z týchto orgánov je v tom - ktorom prípade orgánom konajúcim v mene štátu, je rozhodujúce, na ktorom z nich bola podaná žiadosť o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody; ak žiadosť bola podaná na oboch uvedených orgánoch, je príslušným ten z nich, ktorý vo veci začal konať ako prvý. Žalovaná Generálna prokuratúra SR je v predmetnom konaní pasívne legitimovaná v zmysle ust. § 4 ods. 1 písm. f) zákona č. 514/2003 Z. z..

57. Žalobca sa podanou žalobou domáhal nároku, a to priznania náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch vo výške 10.000,- Eur.

58. Podľa § 17 ods. 2 zákona č. 514/2003 Z.z., v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

59. Podľa § 17 ods. 3 zákona č. 514/2003 Z.z., výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote, d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení.

60. Podľa § 11 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo na ochranu svojej osobnosti, najmä života a zdravia, občianskej cti a ľudskej dôstojnosti, ako aj súkromia, svojho mena a prejavov osobnej povahy.

61. Podľa § 13 ods. 1 Občianskeho zákonníka, fyzická osoba má právo najmä sa domáhať, aby sa upustilo od neoprávnených zásahov do práva na ochranu jej osobnosti, aby sa odstránili následky týchto zásahov a aby jej bolo dané primerané zadosťučinenie.

62. Podľa § 13 ods. 2 Občianskeho zákonníka, pokiaľ by sa nezdalo postačujúce zadosťučinenie podľa odseku 1 najmä preto, že bola v značnej miere znížená dôstojnosť fyzickej osoby alebo jej vážnosť v spoločnosti, má fyzická osoba tiež právo na náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch

63. Podľa § 13 ods. 3 Občianskeho zákonníka, výšku náhrady podľa odseku 2 určí súd s prihliadnutím na závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k porušeniu práva došlo.

64. Podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy SR, každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

65. Podľa čl. 8 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (209/1992 Zb.), každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie.

66. Na preukázanie nemajetkovej ujmy žiadal žalobca vykonať dôkaz výsluchom žalobcu a navrhnutých svedkov. Z výsluchu žalobcu súd zistil, že žalobca považuje toto trestné konanie, ktoré skončilo oslobodzujúcim rozsudkom za taký zásah do osobnostných práv, že mu nepostačuje len oslobodzujúci rozsudok a žiadal teda aj priznanie nemajetkovej ujmy. Viedlo sa voči nemu trestné stíhanie, bol vzatý do väzby, prípad bol medializovaný a následne bol spod obžaloby oslobodený. Táto okolnosť spôsobila

v jeho rodine veľké problémy, pretože ak dovtedy žil v usporiadanom manželstve, následne došlo k rozvodu manželstva. Ľudia sa od neho dištancovali a nechceli s ním mať nič spoločné.

67. Z výpovede svedkyne K. L. B. (dcéra žalobcu) vyplynulo, že s otcom (žalobcom) má dobrý, úprimný vzťah. V súčasnosti už bývajú ďalej od seba, ale týždenne spolu rozprávajú. Potvrdila, že celá záležitosť – trestné stíhanie jej otca ju veľmi poznačila. Zmenila sa atmosféra doma. Toto obdobie bolo pre nich veľmi ťažké, pretože v tom období bola poslucháčkou druhého ročníka na univerzite v Budapešti. Nevedeli, aký následok bude mať trestné stíhanie otca na rodinu, či bude môcť svedkyňa pokračovať v štúdiu. Celý december 2008, keď sa vrátila z Budapešti domov na Vianoce, bol v nepriaznivom duchu. Nálada v rodine bola veľmi negatívna. Zdôraznila, že jej otec bol stále veľmi smutný a stále rozprával iba o svojom trestnom stíhaní. Táto udalosť zanechala stopy na rodine. Nevedeli na koho sa majú obrátiť, pretože aj niektorí rodinní príslušníci ich opustili. Stále sa ich, ako deti, vypytovali, čo sa stalo, čo bolo pre ňu a jej brata veľmi nepríjemné. Trestné stíhanie ich otca negatívne ovplyvnilo rodinu, pretože ich rodina sa rozpadla. V tomto kritickom období svedkyňa sa snažila raz mesačne dochádzať domov do rodnej obce. Hlavne v tom období, keď ich matka opustila. Svedkyňa nevedela uviesť presný dôvod odchodu matky od otca. Uviedla, že aj táto skutočnosť /trestné stíhanie/ podmienila jej odchod.

68. Zo svedeckej výpovede M. B. (syn žalobcu) vyplynulo, že spočiatku nerozumel a nechápal tomu, čo sa okolo neho deje. Až neskôr si uvedomil a pochopil celú situáciu. Táto skutočnosť veľmi zle vplývala na jeho psychiku a prejavilo sa to aj na prospechu v škole. Navštevoval aj psychológa. Potvrdil, že neskôr ich aj mama opustila. Odišla zo dňa na deň bez toho, aby uviedla nejaký dôvod. Táto situácia veľmi nepriaznivo vplývala na rodinu, pretože otec nepracoval, nemal príjem. Svedok sa vrátil z internátu domov k otcovi preto, aby nebol sám. Vrátil sa k nemu domov, aby mal nejakú oporu, aby sa mal ku komu ozvať. Celú situáciu svedok vnímal tak, že jeho otec videl tieto okolnosti, ktoré sa okolo neho diali, ako bezvýchodiskovú situáciu. Toto obdobie bolo pre nich veľmi ťažké, pretože otec musel zabezpečiť podmienky, aby oni/ deti mohli ukončiť štúdium. Svedok, keď ukončil školu, rozhodol sa odísť do zahraničia, aby zarobil peniaze. Tri roky pracoval v zahraničí a potom sa vrátil k otcovi domov. Uviedol, že jeho otec bol zničený, mal obavy, že bude odsúdený a pôjde do výkonu trestu. Mal veľké obavy o existenciu svojich detí, pretože už v tom čase ich aj mama opustila.

69. Z obsahu spisu Okresného súdu Trebišov sp. zn. 8P/185/2012 súd konštatuje, že návrh na rozvod manželstva podal žalobca. Na pojednávaní dňa 01.03.2013 žalobca trval na podanom návrhu a žiadal manželstvo rozviesť z dôvodu, že nežijú v spoločnej domácnosti od februára 2011. Odporkyňa súhlasila s návrhom na rozvod manželstva. Uviedla, že vystúpila z manželstva, z toho kolobehu. S deťmi nie je v kontakte.

70. Z výpovede svedkov mal súd za preukázané, že trestné stíhanie žalobcu bolo v mieste bydliska všeobecne známe, že táto okolnosť zasiahla do osobnostných práv žalobcu. Súd mal za preukázané, že žalobca aj s celou svojou rodinou túto situáciu musel prežívať stresujúco. V prejednávanom prípade došlo k porušeniu práva žalobcu tým, že v dôsledku nezákonného rozhodnutia bola žalobcovi spôsobená nemajetková ujma. Zmyslom náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je dať do vzťahu mieru ujmy na hodnotách ľudskej osobnosti s konkrétnym finančným vyjadrením náhrady takejto nemajetkovej ujmy, ktorá žalobcovi vznikla a aspoň týmto spôsobom prispieť k zmierneniu vzniknutého stavu. Vo vzťahu k náhrade nemajetkovej ujmy v dôsledku nezákonného trestného stíhania žalobcu je nepochybné, že nezákonné rozhodnutie predstavuje vážny zásah do osobnej slobody jednotlivca a vyvoláva aj ďalšie negatívne dopady na jeho osobný život, zasahuje do súkromného života, do jeho cti, do dobrej povesti a nezákonné rozhodnutie spôsobilo porušenie práva garantované Ústavou SR, ako je právo na rešpektovanie a ochranu súkromného rodinného života, dôstojnosti, osobnej cti, dobrej povesti tak, ako to zaručuje článok 19 ods. 1, 2 Ústavy SR. Vychádzajúc z vyššie uvedeného zisteného skutkového stavu mal súd za to, že žalobca preukázal zásah a nepriaznivý dopad nezákonného rozhodnutia vznesenia obvinenia voči jeho osobe v rodinnom, i súkromnom živote.

71. Úprava ochrany súkromia, vrátane rodinného súkromia, vychádza zo zásady, že do súkromného života osoby sa nesmie neoprávnene zasahovať a nesmie sa jej súkromnému životu spôsobiť žiadna ujma. Funkciou práva na súkromie je totiž zabezpečiť pre fyzickú osobu nerušenosť súkromnej sféry, v ktorej by mohla všestranne rozvíjať svoju osobnosť. Ústava zároveň rodinný život priraďuje k súkromnému životu, pričom toto priradenie treba interpretovať tak, že rodinný život a právo na jeho ochranu sú súčasťou súkromia. Súčasťou súkromného života je bezpochyby rodinný život, zahŕňajúci

nielen sociálne, morálne a kultúrne vzťahy medzi najbližšími príbuznými, bez ohľadu na to, či trvale žijú alebo nie, ako aj vzťahy medzi prarodičmi a vnukmi alebo medzi dospelými deťmi, žijúcimi vo vlastných rodinách a ich rodičmi. Ústava chráni aj súkromie fyzickej osoby v rodinných vzťahoch voči iným fyzickým osobám, čo v sebe zahŕňa vzťahy sociálne, kultúrne, ale aj morálne, či materiálne. Zásahy do týchto vzťahov, ktoré sú neoprávnené, možno kvalifikovať ako zásahy do rodinného života - do rodinného súkromia. V prípade, že i medziľudské väzby tvoriace základ a rámec súkromného života jednotlivca dosahujú určitú intenzitu a vykazujú určité ďalšie charakteristiky, môže takouto deštrukciou vzťahov dôjsť k neoprávnenému zásahu do práva na ochranu súkromia ako čiastkového práva na ochranu osobnosti za podmienky, že konanie pôvodcu zásahu je protiprávne, je objektívne spôsobilé do práva na ochranu osobnosti zasiahnuť a existuje príčinná súvislosť medzi protiprávnym zásahom do osobnosti fyzickej osoby objektívne spôsobilým vyvolať nemajetkovú ujmu, spočívajúcu v porušení alebo ohrození osobnosti fyzickej osoby a vznikom tejto nemajetkovej ujmy.

72. Občiansky zákonník neupravuje maximálnu ani minimálnu výšku poskytovaného zadosťučinenia. V zmysle § 13 ods. 1 OZ sa vyžaduje iba primeranosť tohto zadosťučinenia s prihliadnutím na závažnosť ujmy a okolnosti, za ktorých k neoprávnenému zásahu došlo. Zmyslom zadosťučinenia nemá byť zábezpeka, zdroj obživy ani náhrada príjmu a nemôže viesť k neprimeranému obohateniu. Výška priznaného zadosťučinenia musí zohľadňovať závažnosť vzniknutej ujmy na strane žalobcu, teda trvalú citovú traumu.

73. Súd pri rozhodovaní o nároku žalobcu na náhradu nemajetkovej ujmy, vychádzajúc zo zisteného skutkového stavu, je možné pri hodnotení nemajetkovej ujmy vychádzať zo všeobecne známych a akceptovaných skutočností, že trestné stíhanie predstavuje vždy závažný zásah do života jednotlivca, vystavuje ho stresu, emocionálnej, finančnej a časovej záťaži, ktorá sa dĺžkou stíhania umocňuje.

74. Podľa článku II. ods. 1, 2, 3 CSP ochrana ohrozených, alebo porušených práv a právom chránených záujmov musí byť spravodlivá a účinná tak, aby bol naplnený princíp právnej istoty.

75. Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít, ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.

76. Ak sa spor na základe prihliadnutia na prípadné skutkové a právne osobitosti prípadu rozhodne inak, každý má právo na dôkladné a presvedčivé odôvodnenie tohto odklonu.

77. Z uvedeného vyplýva, že rozdielna rozhodovacia prax súdu o totožných, resp. o obdobných veciach nie je žiaduca. Zákonná formulácia princípu právnej istoty je vyjadrená v článku 2 CSP chráni hodnotu predvídateľnosti práva, resp. súdnych rozhodnutí ako jednu z najvyšších ústavných hodnôt materiálneho právneho štátu. Inými slovami princíp predvídateľnosti rozhodovania a rozhodnutia znamená, že účastníci právnych vzťahov môžu legitímne očakávať, že štátne orgány budú v skutkovo a právne porovnateľných prípadoch rozhodovať rovnako. Iba takýto postup rešpektuje právnu istotu a jeho dôsledné dodržiavanie sa významne pozitívne prejavuje aj v rámci celkového nazerania spoločnosti na význam a úlohu práva. Z vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že trestné stíhanie žalobcu bolo v mieste bydliska všeobecne známe. Ide o malú dedinu. Bol stíhaný pre skutok, ktorý sa nestal a bol oslobodený spod obžaloby. Žalobca to ťažko znášal a premietlo sa to aj do manželského vzťahu, došlo k rozvodu manželstva, čo potvrdili svedkovia, dcéra a syn žalobcu. Na základe uvedeného, s poukazom aj na citovaný princíp právnej istoty, mal súd za to, že žalobcovi patrí náhrada nemajetkovej ujmy.

78. Nárok na náhradu škody, ktorý bol spôsobený začatím a vedením trestného stíhania, ktoré neskončilo právoplatným odsúdením, je špecifickým prípadom zodpovednosti štátu podľa zákona č. 514/2003 Z.z., pri ktorom je treba vychádzať z analogického výkladu úpravy najbližšej, a to z úpravy zodpovednosti za škodu spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Rovnaký význam ako zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť má v tomto zmysle tiež oslobodenie spod obžaloby, pričom skutočnosť, že nedošlo k zrušeniu rozhodnutia, ktorým sa začína trestné stíhanie je bez významu. Súd má teda za to, že ak bol obžalovaný oslobodený spod obžaloby, tak ako tomu bolo v predmetnej veci, má právo na náhradu škody spôsobenej uznesením o vznesení obvinenia po splnení ďalších podmienok vyžadovaných zákonom č. 514/2003 Z.z., i napriek tomu, že k zrušeniu uznesenia o vznesení obvinenia nedošlo.

79. Súd dodáva, že na vznik zodpovednosti titulom nemajetkovej ujmy stačí už ohrozenie príslušných, chránených práv a náhrada nemajetkovej ujmy v peniazoch sa chápe ako nástroj na odstránenie spôsobenej ujmy, ktoré ani zadosťučinenie vo forme ospravedlnenia nebude môcť odčiniť alebo zvrátiť. Dôkazné bremeno v tomto prípade nesie žalobca, ktorý tvrdí, že bola spôsobená nemateriálna ujma neoprávneným zásahom a žalobca musí dokázať existenciu zásahu, ako aj súvislosť medzi zásahom a vzniknutou ujmou. Z učinených svedeckých výpovedí vyplynulo, že trestné stíhanie malo vplyv na trvalé priateľské, ako aj súkromné vzťahy. Žalobca v tomto smere uniesol dôkazné bremeno. Jednoznačne bolo preukázané, že došlo k zásahu do súkromnej sféry žalobcu, keďže manželia toho času sú rozvedení.

80. Súd má za to, že každé trestné konanie negatívne ovplyvňuje osobný život trestne stíhaného, na ktorého je síce do okamžiku právnej moci meritórneho rozhodnutia potrebné pozerať ako na nevinného, avšak samotný fakt trestného konania je záťažou pre každého obvineného. Už samotné trestné stíhanie výrazne zasahuje do súkromného a osobného života jednotlivca, do jeho cti a dobrej povesti a rovnako ako porušenie práva na osobnú slobodu garantovaného článkom 8 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd je spôsobilé obmedziť či porušiť právo jednotlivca na rešpektovanie a ochranu jeho súkromného a rodinného života, dôstojnosti osobnej cti a dobrej povesti tak, ako je garantované v čl. 10 Listiny, a to tým viac, pokiaľ sa jedná o obvinenie nepravdivé. Samotné trestné stíhanie je spôsobilé vyvolať dokonca vznik nemateriálnej ujmy. Tým viac je štát povinný reparovať materiálnu škodu, ktorá v súvislosti s trestným stíhaním jednotlivca vznikla.

81. Ľudská dôstojnosť predstavuje najvyššiu hodnotu v základoch celého právneho systému i ústavného poriadku a je možné ju preto považovať za konečný účel právneho poriadku. Tým sa stáva objektívnou ústavnou kategóriou a pôsobí vo vzťahu k ostatným inak nehierarchicky usporiadaným základným právam ako hodnota nadradená a s ohľadom na to je potrebné akýkoľvek zásah či zníženie ľudskej dôstojnosti vnímať ako zásah veľmi závažný a teda, ťažko reparovateľný. Ľudská dôstojnosť je totiž hodnotou horizontálne neporovnateľnou s ostatnými ústavnými hodnotami či spoločenskými normami, je úplne nenahraditeľná iným statkom a tým menej hodnotou vyčísliteľnou v peniazoch.

82. Trestné stíhanie žalobcu trvalo niekoľko rokov. V demokratickom a právnom štáte nemôže nastať situácia, kedy sa voči určitej osobe vedie takmer 8 rokov a 5 mesiacov trestné stíhanie, kedy je takáto osoba vystavená neustálym procesným úkonom zo strany orgánov činných v trestnom konaní (ako osoba podozrivá a obvinená), toto sa skončí zastavením trestného stíhania z dôvodu, že skutok sa nestal, že osoba skutok nespáchala, prípadne, že skutok nebol trestným činom, pričom takejto osobe, napriek tomu, že bola po celú uvedenú dobu vystavená stresu, úzkosti a frustrácii, nebude priznané odškodnenie nemajetkovej ujmy.

83. Primárnou funkciou náhrady nemajetkovej ujmy je funkcia satisfakčná, čo znamená primerané, s ohľadom na všetky okolnosti konkrétneho prípadu optimálne a tým účinné vyváženie a zmiernenie nepriaznivého následku neoprávneného zásahu. Vzhľadom na to, že nemajetková ujma vzniknutá porušením osobnostných práv sa vo všeobecnom zmysle slova ani nedá odškodniť a jej rozsah nie je možné ani exaktne kvantifikovať a vyčísliť, namiesto nej je možné len poskytnutie zadosťučinenia.

84. Súd opakuje a dopĺňa, že pokiaľ ide o kritéria náhrady, vzhľadom k právnej úprave, ktorá pri rozhodovaní o výške relutárnej náhrady neposkytuje súdom presné vodítka pre jej vyčíslenie, je potrebné prihliadať k judikatúrou ustáleným kritériám pre jej určenie. Ide o kritéria, ktoré možno posudzovať ako na strane poškodeného, tak na strane škodcu (zodpovednej osoby).

85. Okolnosti na strane osoby zodpovednej (pôvodca zásahu), sú napr. jeho postoj (ľútosť, náhrada škody, ospravedlnenie a i.). Je úplne zreteľné, že postoj tejto osoby môže podstatným spôsobom ovplyvniť vnímanie ujmy poškodeným; ústretové správanie, ospravedlnenie, či prejavená ľútosť škodcu, môže zmierniť dopady nemajetkovej ujmy, naopak jeho ľahostajnosť, arogancia ju môže ešte prehĺbiť. Je nutné prihliadať aj na jeho majetkové pomery tak, aby bola daná možnosť reálneho uspokojenia priznaných nárokov [k zoznamu kritérií a ďalším okolnostiam vo vzťahu k tomuto druhu odškodneniu podrobnejšie najmä Švestka, J., Dvořák, J., Fiala, J. a kol. Občiansky zákonník. Komentár. Zväzok VI.Praha: Wolters Kluwer, 2014, s. 1117-1120 (komentár k § 2959 P. Vojtek) a k doktríne odškodnenie duševných útrap bližšie Hulmák, M. a kol. Občiansky zákonník VI. Záväzkové právo. Osobitná časť

(k§ 2055-3014). Komentár. 1. vydanie. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 1717-1723 (komentár k § 2959 P. Bezouška)].

86. Pri určovaní výšky náhrady nemajetkovej ujmy v peniazoch je dôležitým aspektom to, aby jej výška odrážala všeobecne zdieľané predstavy o spravodlivosti. Ústavný súd Českej republiky konštatuje, že pri určení výšky sumy relutárnej náhrady je nutné použiť princíp proporcionality tiež tým spôsobom, že všeobecné súdy porovnajú sumy tejto náhrady prisúdenej v iných prípadoch, a to nielen v obdobných, ale aj v ďalších, v ktorých išlo o zásah do iných osobnostných práv, a to najmä do práva na ľudskú dôstojnosť. Inými slovami spôsobom, ako možno dosiahnuť relatívne spravodlivého vyčíslenia výšky relutárnej náhrady, je zohľadnenie súm priznaných v iných porovnateľných konaniach (pozri nález Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. I. ÚS 2844/2014 zo dňa 22.12.2015).

87. Žalovaná ani len netvrdila, že sa pôvodca zásahu do osobnostných práv žalobcu žalobcovi ospravedlnil, nahradil mu škodu, resp. prejavil nejakým spôsobom ľútosť.

88. Súd má teda za to, že vzhľadom na pretrvávajúce negatívne dôsledky nezákonného rozhodnutia o vznesení obvinenia a začatí trestného stíhania samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením. Výška nemajetkovej ujmy je daná úvahou súdu. Súd dospel k názoru o potrebe odškodniť žalobcu za morálne poškodenie jeho osoby v dôsledku trestného stíhania. So zreteľom na vek poškodeného, jeho osobu, doterajší život (bezúhonnosť) a prostredie, v ktorom žije, závažnosť vzniknutej ujmy, závažnosť následkov, ktoré mu vznikli v súkromnom živote a v spoločenskom uplatnení, ktoré sa nepochybne zhoršilo, súd považuje priznanie nemajetkovej ujmy vo výške 7.000,- Eur za primerané finančné zadosťučinenie.

89. Súd je toho názoru, že všetky vyššie uvedené následky, predstavujúce nemajetkovú ujmu, sú v príčinnej súvislosti s nezákonným rozhodnutím. Vzťah medzi príčinnou (nezákonným rozhodnutím) a následkami je priamy, bezprostredný; nebyť začatia trestného stíhania, tieto následky by nenastali.

90. Z tohto dôvodu vznikla žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 7.000,- Eur. V prevyšujúcej časti súd žalobu zamietol.

91. Na základe uvedených skutočností a citovaných zákonných ustanovení súd preto žalobe v časti vyhovel a zaviazal žalovanú zaplatiť žalobcovi titulom náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím orgánu verejnej moci sumu vo výške 7.000,- Eur. V prevyšujúcej časti ohľadne požadovanej nemajetkovej ujmy nad sumu 7.000,- Eur, súd žalobu zamietol. V tejto súvislosti súd dodáva, že spoločenská aktivita žalobcu je a v posledných komunálnych voľbách bol žalobca aj úspešný, keďže bol zvolený do funkcie poslanca obecného zastupiteľstva. Z uvedeného možno konštatovať, že trestné stíhanie nemalo až tak výrazný negatívny vplyv na spoločenský život žalobcu, keďže zvolenie do akejkoľvek volebnej funkcie predpokladá, že kandidát pociťuje dôveru verejnosti a má medzi ľuďmi dobrú povesť.

92. Na doplnenie súd konštatuje, že výšku relutárnej náhrady v tejto veci posudzoval aj v nadväznosti na iný porovnateľný prípad, kedy Krajský súd v Bratislave svojim rozsudkom sp. zn. 3 Co 493/2014 zo dňa 22.3.2017 potvrdil rozsudok Okresného súdu Bratislava I, ktorým bola žalobcovi (sudcovi), ktorý bol trestne stíhaný 6 rokov, priznaná náhrada nemajetkovej ujmy vo výške 35.000,- Eur.

94. Podľa ust. § 517 ods. 1/ Obč. zák., dlžník, ktorý svoj dlh riadne a včas nesplní, je v omeškaní. Ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania.

95. Podľa ust. § 517 ods. 2/ Obč. zák., ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania, výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

96. Listom zo dňa 15.03.2019 žalobca požiadal žalovanú o predbežné prerokovanie nároku na náhradu nemajetkovej ujmy spôsobenej nezákonným rozhodnutím. Odmietnutie žiadosti žalovaná oznámila žalobcovi listom zo dňa 04.11.2019. Súd má za to, že omeškanie s plnením peňažného záväzku vzniklo

práve týmto dňom, kedy sa reálne žalobca dozvedel o tom, že žalovaná nie je ochotná uhradiť žalobcovi uplatnený peňažný nárok, ani len sčasti. Vzhľadom na uvedené, súd priznal žalobcovi úrok z omeškania vo výške 5,00% z priznanej sumy 7.000,- Eur od 04.11.2019.

97. Podľa ust. § 3 Nar. vlády č. 87/1995 Zb., účinného od 1. 2. 2013 je výška úrokov z omeškania o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

98. Výška úroku je v súlade s ust. § 3 Nar. vlády č. 87/1995 Z. z. účinného od 1. 1. 2009.

99. Riadiac sa vyššie citovanými zákonnými ustanoveniami, na základe zisteného skutkového stavu veci, súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku rozsudku.

100. Podľa ust. § 255 ods. 1/ Civilného sporového poriadku, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

101. Podľa ust. § 255 ods. 2/ Civilného sporového poriadku, ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

102. Podľa článku 4/ Civilného sporového poriadku ak sa právna vec nedá prejednať a rozhodnúť na základe výslovného ustanovenia tohto zákona, právna vec sa posúdi podľa ustanovenia tohto alebo iného zákona, ktoré upravuje právnu vec čo do obsahu a účelu najbližšiu posudzovanej právnej veci. Ak takého ustanovenia niet, súd prejedná a rozhodne právnu vec podľa normy, ktorú by zvolil, ak by bol sám zákonodarcom, a to s prihliadnutím na princípy všeobecnej spravodlivosti a princípy, na ktorých spočíva tento zákon, tak, aby výsledkom bolo rozumné usporiadanie procesných vzťahov zohľadňujúce stav a poznatky právnej náuky a ustálenú rozhodovaciu prax najvyšších súdnych autorít.

103. Podľa ust. § 262 ods. 1/ Civilného sporového poriadku o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

104. Podľa ust. § 262 ods. 2/ Civilného sporového poriadku, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

105. Súd o trovách konania rozhodol v zmysle ustanovenia § 255 ods. 1 a § 256 ods. 1/ Civilného sporového poriadku tak, že žalobcovi priznal nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100% z dôvodu, že rozhodnutie o výške nemajetkovej ujmy záviselo od úvahy súdu.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Trebišov v 3 exemplároch /§362 ods. 1 CSP/.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh) v zmysle ust. § 363CSP.

Odvolanie možno odôvodniť, podľa ust. § 365 ods. 1 CSP, len tým, že
a) neboli splnené procesné podmienky,
b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva, v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania /365 ods. 3 CSP/.

Rozsah v akom sa rozhodnutie napáda, môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie odvolania /364 CSP/.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.